

پیل : ۱ صانی : ۱۵

سیلانی

عثمانی مملکتی ایچون ۱۲ غروش
روسیه و مجیستان ایچون ۲ روبله
باشقه مملکتلر ایچون ۶ فرانق

صایبسی ۱۰ پارویه

خلفه دوغرو

هفتده بر نون بوردی، نونین میقایبر

• خلفه دوغرو • نك دائمی باز ییبری

مدیری : جلال ساهر

اداره خانه

استانبولده نور عثمانیه

جاده سند : ۴۰ نومرولی

« تورك يوردی »

پنجشنبه ۱۰ تموز ۱۳۲۹

شعر

نوح

— ۳ —

مظلوملرک آهی حقک گوکارینه بوسلادی ،
قانی اللہ رحمتک قایسنده آچیلدی .
ای آلله ! انتقامک گچیکمه دی ، تیزکلدی ،
آلچاق دوشمان اوزرینه غضبلرک صاحیلدی ...

یانغین سوندی ، گون آچیلدی ، پارچالادی ظلمتی ؛
سن بزمسک ، ای ادرنه ، ای روم ایلی جنتی !
مژده لیلیک ، ای ملکر ، « مراد » ی :
پایتختی دوشمان آله قالمادی .

تموز ، ۱۳۲۹

محمد

ای ادرنه ، ای گوزمل یورد ، آیلر وارکه هجرانک
بر اوکولماز یاراکیی باغرمزده قاناردی ؛
گوندوزلری طوتوشدورور روحزی بر یانغین ،
گیجه لری رؤیامزده قلملرک یاناردی ...

یانغین سوندی ، گون آچیلدی ، پارچالادی ظلمتی ؛
سن بزمسک ، ای ادرنه ، ای روم ایلی جنتی !
سویله ییگیز ، ای ملکر ، « نفعی » یه ؛
یازسین گوزمل ادرنه یه مدحیه .

کوبیلده وعظلم :

۲

تنبلاک الک بویوک کناهدر

مؤمن قارده شلر ،

بو هفته کی وعظمه باشلامازدن اول سزه اوفاجق
بر حکایه آگلاناختم ؛ هرکیده ، هر محله ده اولدینی گئی
بزم محله دهده پیس ، قارانلق برقهو وار . برچوق
کنجلر ، اختیارلر ایشلرینه گوجلرینه باقاییاروق قتلرینی
هپ اوراده اسقانیل و طاولاکی اوپونلر اوینامقلاه ،

آلتی یوز ییل روم ایلی به حاکم اولان تورک آدی
سیلینه جک ، اوروپاده صوک ایشینی هلالک
سونه جکدی . فقط حقک عدالتی بارلادی ،
آیدینلادی چهره سنی بوقارانلق خیالک ...

یانغین سوندی ، گون آچیلدی ، پارچالادی ظلمتی ؛
سن بزمسک ، ای ادرنه ، ای روم ایلی جنتی !
خبر ویریک قان آغلايان « ننان » :
سلطان سلیم قووشور اذانه .

تورانك يولى

اووالر اويوركن طاك يري آدى ؛
 كيجهلردن قورقان ، گيزله بن شيلر
 دوغدى كوكلهلردن هب برر برر ،
 سحرلك نودينه براز روح قاتدى .

قارشيمدهكى داغلر بويوك ، قات قاتدى ؛
 چيقدم ، چيقدم .. دوشر گيىدى هر ير .
 ديدم : « يوكسهلشيلر بويله يسه اكر ،
 آلچاقلرده بن نلر آلداندى ؟ »

داغلر جواب وىردى ، ديدى : « تورك اوغلى ،
 داها چيق ، يوقارده باش دونديريني
 اوچورومده اولسه يهنر تورك گوجى ! »

چيقدم ، چيقدم ؛ گونش بوس بوتون دوغدى ،
 آلتين صاچلريله ظلمتى بوغدى ؛
 كوردوندى قارشيدن تورانك يولى ! ..

قافى كوي ، ۱۵ ، ۱۳۲۹

على جانب

حالبوكه بزم محله دهكى مهاجرلر اوياله ياماديلر : ايرتسى
 گوندن محله قهوه سنه دوشديلر . شيمدى صباحدن
 آقشامه قدرا ساقايل ، طاولا اوينامقيله وقت كچيرييورلر .
 برگون آرتق دايانامايارق اونلردن برينه صوردم :
 « نيجون بويله تېلللك ايدييورسك آرقاداش ؟ بويله بوش
 اوطوراجككه برايش ياپوب ياره قازانسك ، چولوغكه
 چوجوئكه صيقينى چكديرمه سك اولمازمى ؟ » ديدم .
 آداجمز بوسوزلرمدن غالبا براصقيلىدى : « ملكتمزى
 دوشمان آلدى ؛ شيمدى بىزى حكومت بسليور . الله
 كريم . البته رزقنى وىرير . » ديدى .

بررلر بنى غيبت ايتمككه كچيريرلر . بوسوك بوزغوندن
 صوگرا كنج ، دينچ ، بهلوان يايلى برطاقم مهاجرلرده
 بزم محله يه كديلر ، جوارمىزده برجاممده اوطورمغه
 باشلاديلر . زواللير بك آجيناچ برحاله سفل ، بریشان
 بورايه كدكلى ايچون حكومت چولوق چوجوقلر بنى
 آج براقامق ايچون اونلره براز ايلق باغلادى . اكر
 او كنج ، دينچ مهاجرلر استابولده كندليرينه بررايش
 بولوب آلتلرينك تريله ياره قازانمغه باشلاسلرلدى هم
 چولوق چوجوقلر بنى داها ائى باقارلر ، همده حكومتك
 بيت المال مسلمين لك باراسنى حقسن يره ايلرجه آلمالردى .

یو غږی اوکا صرف ایډیگز ، یووریور ، حالوکه بز مسلمانغمزی بېلمه دیگمژ ایچون یونلری آگلایامادق . خرسیانلر چالیشوب جابالایوب کندی دولترینه زرهیلر ، طویلر ، توفکار صاتون آلیرلارکن بز اویوقلادق . برلقمه و برخرقه ایله قناعت ایتدک . بوکا قناعت ده کیل مسکینلک ، تبلیک درلرکه دیغز اوئی حرام ایتشدرد . بز بوگون دشمنلریمه قارشى قویمق ایچون هرشیدن چوق پارایه محتاجز . پیغمبریمز افدیمز بوگونلری تا بیک اوج یوزسته اول خبر ورمش . بر حدیث شریفده یویو . ریورکه : « اتم اویله بز زمان گوره چککه هم دینی ، هم دنیاسی قورتارمق ایچون یارمه محتاج اوله چق . » اى مسلمانلر ، ایسته اوگونلر کلدی . ارق برازده انسان مسلمان اولمه باقک .

اسکی مسلمانلر هیچ بزم کبی ده کیلردی . اونلر دینلری بیلیر و اوندن طیشاری چیقمازلردی . داهامساغ ایکن جنت اهل اولدقلری پیغمبریمز طرفدن کندیلریته بیلدریلن اسلام بو یوکلری آراسنده حضرت عثمان ، حضرت ابوبکر ، حضرت طلحه هب زنگین ایدیلر . اوزمان دوشمانلر قارشى آجیلان محاربه لر او زنگینلرک ویردکلری یاره لرله پاییلردی . ایسته گوریورسکیز که بوگون پارا قاناق ، صوگرا او پارا ایله زرهلی ، طوب ، توفک آلق ، مکتب آحق ، یول یایدیرمق مسلمانلر ایچون عادن فرض دیمکدر . دنیای برقهق یالکر آخرته باق ای برشی ده کیلدر . حضرت پیغمبر افدیمز ، پارا قازانمک الله یولنده جهاد دیمک اولدیغی سوله دکن صوگرا ، آریجه ، « اسلاملرک آک خیرلیسی دنیاسی آخرته ویا آخرتی دنیاسنه فدا ایدن ده کیل ، هم دنیا و هم آخرت ایچون چالیشاندر . » یووریور . حضرت عمر الفاروق ده تبلره بو نصیحتی ایدییور : « هیچ ریگیز رزق آرمقدن گری دورارق یالکر دعا ایله یاری بکا شونی ویر دیمه بکر . چونکه کوکدن نه آتون یاغار ، نه ده گوموش ! » ایسته ، اى مؤمن قارده شلریم ، بو قدر آیت و حدیثدن

اى مسلمانلر ، اى اللهک سوگیلی قوللری ! بوندن سکر دو قوزای اول محاربه باشلادی ، دورت دولته جنگه طوتوشدق . دولتمز بزدن یارديم ایسته دی ، گوگلو ایسته دی ، یاره و ذخیره ایسته دی . هیچ بریمز دولتمز یارديم ایتدک . کندی راحتیمز یوزمادق . حالبوکه دوشمانلر آلرنده آووچلرنده نه وارسه هب دولترینه ویردیلر ، طوب ، توفک ، زرهلی آلدیلر ، زنگینی ، فقراسی ییدین یتشه قدر عسکر گیتدیلر . اونلر داهام سله رجه زمان اول زمه محاربه ایتمکی عقبارینه قویمشلر ، حاضر لاشلردی . بز بونی بیلدیگمژ حالده عقلیمز باشمزه آمادق . دونامغا یایمق ، زرهلی آلق ایچون اوج سندهن بری هر طرفده یاره طوپلادق ، برایی زنگین یونانلنیک یونان دولته ویردیگی یاره قادار یاره بولامادق . چونکه زنگینلر مز کیسه لرینک اغزی آجمادیلر . چونکه اونلر ده مسلمانلق یوقدی . فقط صوگرا نه اولدی ؟ بولسارلر ، یونانلر ، صربلر گدیلر ، اونلرک یاره لرینی ، چفتلکلرینی ، ذخیره لرینی ، سورورلری آلدقندن صوگرا اولاد و عیال لرینک عرضه ده گچدیلر .

خرسیانلر بزى ازوب یوق ایتک ایچون چالیشوب دورورلرکن بز نه یایدق ؟ کوی قهوه سنده تبل تبل اوتوردق ، اونه کفی بریکی غیبت ایتدک ، چوقوقلریمزی مکتبه بوللامادق ، غزته ، کتاب او قومادق ، دیغزی ، مسلمانلغمزی اونوتدق ، الله تعالی به عصیان ایتدک . صوگرا یوزغون باشلاجه بیه اسکی ترتیمیزی یوزمادق ، یالکرز « الله دشمنلری محو ایتسون » دیه بوش بوشنه دعا ایتدک . اى اللهک غافل ، جاهل قوللری ! جناب حق قرآن کریمده نه یووریور بیلیرمیسگیز ؟ « برخرسیان ملتی ال برلگیله کندی یوردلرینک ایلیکنه چالیشیرسه ، اونلری خرسیان اولدقلری ایچون محو ایتک اللهک عدالته یاتیشماز » دییور . صوکرده مسلمانلر : « اى مسلمانلر ! دوشمانلر قارشى آک یکی ، آک گوزل طویلر ، توفکار ، زرهیلر آلکیز ، بوتون وارینگزی

صوگرا آرق طوغرو بولك زده اولديغني گورده سكر زدر .
 آرق ضالندن ، تنبل كندن واز گچك ، ديسكزي اوگره نك .
 بر رگزله خوش كچينك ، گيجه كوندوز ديمه يوب چاليشك .
 دنياده دني ، ملتي ، وطني ايچون چاليشان بر آدمي
 جناب حق يارين آخترده البته عزيز ايدم جكدرد .

ملكت مكايه سي

اونباشي علينك گورد يكلري

بروسه يه جوار كويلر ك برندن علي عسكرلكه يمه
 گيمشدي . اوراده ايكي سنه قالدقدن صوگرا (بصره) يه
 نقل ايدن يوزباشيسي صالح اقدني يي رتورلو يراقامايارق
 برابريگيمك ايچون قوماندانه يالواردي . علي ، يوزباشيسي
 بك سهومردي ، اوئدن آيريليرسه ينده نك باشينه قالاچق
 صانيردي . چونكه علي چاليشقان وچوق صادق ايدى .
 يوزباشيسي بك جسور و عسكرينه آبي باقار ترييلى بر
 ضابط ايدى . علينك بصره قول اردوسنه كچمه سي يولنى
 بولدير . برگون يوزباشيسيله برابر يوله چيقدى . (شاب
 ده كيزي) كنانده يي ولايتك اسكله سي اولان (حديده) دن
 واپوره بينديلر ، عمان ده كيزنه دوغرو يوللانديلر .
 (جزيرة العرب) ك جنوب ساحلاريني دولاشارق بصره
 ده كيزنه دونديلر . واپور بوراده (مسقط) سلطانلغه
 اوغراي . بورايه تام سكر گونده گلمشديلر . صوگرا
 ايكي گون دها يوروديلر . (بحرين) آطه سنه كلديلر .
 بورادن قارشى ده عجم ئولكهي طرفلر يه گيتديلر .
 (بندربوشير) آندده كي مملكته اوغراديلر . صوگرا
 ايرتسي گوني (شط) نهرينك ده كيزه دو كولدكي يره
 ياقلاشديلر . واپور بر قاج ساعت صوگرا اوقوجه طائلي
 ده كيزدن ايچري گيردي . سكر اون ساعت دها گيدنجه
 (بصره) نك اوكنه كلديلر . بويول علي يه چوق اوزون
 گلدي . امايكي بكي مملكتلر گورد يكلر ايچون سه وينا يوردى .

بصره ده همان بر هفته قالير قالماز يوز باشي صالح
 اقدني (نجد) قطه سنه مأمور اولدى . ينه واپوره
 يينه نك گلدكلري يوله دونديلر ، و اولجه اوغرا دقلري
 (بحرين) آطه سنه كلديلر . اورادن جلبوت ديدكلري
 بر يلكن قايقه يينه نك اون ساعتده نجد مملكتك اسكله سي
 اولان (نجير) ه واصل اولديلر . علي بوراسني بگنمه دي .

ملكت مكايه سي

اونباشي علينك گورد يكلري

ايشته علينك گورد يكلر شيلر اصل بوندن صوگرا باشلار .
 علي نجه دده ايكي سنه قالدقدن صوگرا استبدال
 اولارق بروسه ده كي گوزل قريه سنه كيش و آتاسنه
 قاووشارق گوز آيلرينك ياغورلى برگوننده قوموشلريني
 او طه سينه طوبلامش ، و لقيردي يه دالمشدي .
 علي اونلره (نجد) مملكتي آكلانيور و ديوردى كه :
 «اسكله دن حيوانلره ايكندي اوستي ييندك . بر
 قاج قوم بايلر يي چيقسارق چوله گيردك . حيوانلر ك
 آياقلى قوم كمولد كچه گري گري گيد يور صانيرك .
 براز صوگرا آقسام اولدى . چولده ياناچق ايدك .
 اوگمز هب يينمز توكنمز قوم تبه لري ايدى . يالكر
 بر رده سكر اون ييسانى حورما آتاجي گوردم . اوندن
 صوگراسي هب قوم ، همده صاري بر قار ياغش ده
 روز گارله برز طرفه صاورولمش انجه قوم ييغينلري ايله
 دولو ايدى . بوراده قوملر روز گارله يورور و تبه لر
 يرلر يي ده گيشدر ير ايش . بوسيدن بوراده هيچ يول
 يوقدر . گيده چكي يري بدوي عرب فلاغوزلري ييائلر .